

KLUCZOWE CELE, UWARUNKOWANIA I EFEKTY TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ W SEKTORZE DYSTRYBUCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ.

Inwestycje w sieci dystrybucyjne podstawą transformacji energetycznej:

Dynamiczny wzrost rozproszonych zasobów energii odnawialnej, połączony z rozwojem nowych technologii, **w sposób istotny wpływa na przyszły kształt rynku energii elektrycznej.** Transformacja energetyczna, która przyspieszyła znacząco w ostatnich latach, silnie oddziałuje na sieć dystrybucyjną, jednocześnie kształtując nową rolę Operatorów Systemów Dystrybucyjnych (OSD) na tym rynku. Regulacje prawne – zarówno europejskie, jak i krajowe – stawiają przed OSD szereg nowych wyzwań. **Eksperti nie mają wątpliwości – sieci dystrybucyjne są kluczem do udanej transformacji, wymagają dodatkowych, znacznych nakładów finansowych, właściwego otoczenia regulacyjnego i harmonizacji kierunków wsparcia poszczególnych sektorów rynku energii.**

Powyższe przekonanie stało u podstaw uruchomienia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE) w roku 2021 projektu „**Karta Efektywnej Transformacji Sieci Dystrybucyjnych Polskiej Energetyki**”.

Cel projektu:

Skuteczne przeprowadzenie realnej transformacji energetycznej sektora dystrybucji.

U podstaw realizacji tego strategicznego celu znalazły się:

- **diagnoza kluczowych potrzeb** rozwojowych i inwestycyjnych OSD do roku 2030 (wymogi prawne → wyzwania OSD),
- **identyfikacja narzędzi** (scenariusze inwestycyjne),
- **określenie sposobu i źródeł finansowania** (taryfa, środki pomocowe),
- **ocena wpływu** realizacji programu inwestycyjnego na otoczenie (wpływ na taryfę i beneficjentów),
- **zmiana modelu regulacyjnego OSD** - wsparcie aktywności inwestycyjnej OSD,
- **zmiany legislacyjne** ułatwiające inwestycje sieciowe i pozyskiwanie środków pomocowych.

Planowane efekty:

1

Rozwój sieci niezbędny dla przyłączenia OZE, magazynów energii, elektromobilności / zwiększenie mocy zainstalowanej OZE (z udziałem prosumentów) do ok. **50 GW**, tj. o ok. **230%**, udział OZE w miksie energii elektrycznej na poziomie **50 %** w horyzoncie do roku 2030 (z uwzględnieniem mocy przyłączanej do sieci PSE)

2

Cyfryzacja i automatyzacja sieci i usług (smart grid) / zwiększenie elastyczności sieci, wsparcie transformacji rynku energii (aktywności uczestników rynku, rozwoju nowych produktów i usług)

3

Liczniki Zdalnego Odczytu (smart metering) / **100% (18 mln)** liczników rozliczeniowych do końca 2030 roku, **100% (ponad 250 tys.)** liczników bilansujących w stacjach SN/nN do 2025 roku

4

Przyłączenia/realizacja strategicznych inwestycji przyłączeniowych **2 mln nowych odbiorców** przyłączonych do sieci do 2030 roku

Interesariusze projektu:

Prezes URE
regulator

**MKiŚ, MAP,
MRiT, MFiPR**
legislatorzy

OSDp
wykonawcy

OSP
konsultant

**odbiorcy,
przedsiębiorcy,
gospodarka, Państwo**
beneficjenci transformacji
sektora energii.

EFEKTY SĄ WYNIKIEM REALIZACJI SCENARIUSZA Inwestycje konieczne:

inwestycje OSD wynikające z zakresu koniecznej transformacji sektora i wymogów formalno-prawnych (aktualnych i przygotowywanych do wdrożenia), przede wszystkim przyłączeń odbiorców i wytwórców energii elektrycznej (w szczególności z OZE). Szacowana wielkość nakładów inwestycyjnych wyniesie ok.

130 mld zł do roku 2030

Wydatkowanie tych środków zaowocuje przyspieszeniem przekształcenia sieci pasywnej (jednokierunkowej) w sieć aktywną (dwukierunkową), skróci czas i uprości wydawanie warunków przyłączenia dla priorytetowych uczestników rynku energii (OZE, punkty ładowania e-mobility, magazyny energii, odbiorcy realizujący elektryfikację swoich potrzeb energetycznych), umożliwi większą otwartość monopolu sieciowego na nowe i innowacyjne potrzeby gospodarki i odbiorców końcowych.

Aktualna sytuacja geopolityczna (i jej skutki dla Polski):

Prace nad Kartą i początkowe jej wdrażanie **zbiegły się z tragicznymi wydarzeniami** za naszą **wschodnią granicą**. Środowisko dystrybutorów energii **nie pozostaje obojętne** na te wydarzenia i **dołoży daleko idącej staranności**, by jak najszerszej, w zakresie swoich możliwości, **minimalizować negatywne skutki** wysokich cen nośników energii i braku surowców energetycznych dla polskiej gospodarki i odbiorców końcowych.

Możliwości i źródła finansowania przez OSD Scenariusza Inwestycje konieczne:

Obecny model regulacyjny (taryfa) i planowane środki pomocowe w wysokości ok. **7 mld zł** pozwalają na jedynie częściowe sfinansowanie **Scenariusza Inwestycje konieczne**. Analizy wykazały, że do roku 2030 wysiłek inwestycyjny należy zwiększyć o ok. **38 mld zł**. Te dodatkowe środki mogą zostać pozyskane poprzez zmianę obecnego modelu regulacyjnego **wzrost taryf** lub poprzez **zwiększenie wysokości bezzwrotnych środków pomocowych**.

Analiza wpływu realizacji Scenariusza Inwestycje konieczne na wzrost taryfy (skutki finansowe dla odbiorców):

Brak zapewnienia dodatkowych środków pomocowych (ponad obecnie planowane ok. **7 mld zł**) może spowodować średnioroczny wzrost stawki dystrybucyjnej dla wszystkich OSD w latach 2023-2030 tylko z tytułu realizacji Scenariusza Inwestycje konieczne o ok. **7,5%**.

opracowanie propozycji
niezbędnych zmian
modelu regulacyjnego
OSD.

zainicjowanie i przeprowadzenie
koniecznych zmian legislacyjnych
uwzględniających nowe wymagania
regulacyjne oraz zapewniających
m.in. środki pomocowe dla OSD.

konsekwentna
realizacja programów
inwestycyjnych i
poprawa efektywności
inwestycji sieciowych.

Dalsze kroki:

przebieg transformacji należy poddać stałemu
monitoringowi, stale analizować osiągnięte rezultaty
oraz racjonalnie kształtować pożądany przebieg
procesów inwestycyjnych wprowadzając niezbędne
korekty.

funkcje monitorowania procesu
transformacji powierza się Komitetowi
Sterującemu Karty Efektywnej
Transformacji Sieci Dystrybucyjnych
Polskiej Energetyki.